

שבעת ימים פרק ראשון יומא

ה.

עין משפט נר מצוה

ה א ב מיי פ"ג מהל' מעשה הקבוצות הלכה י:
 ו ג מיי פ"ח מהלכות כלי המקדש הלכה ח ופ"ד הלכה י:
 ז ד מיי ט"ז הלכה י:

תוס' ישנים

סמיכה איבא בנייהו. ולא רצה לומר הקטורה שאינה מעכבת איכה ביניהו. דהא לא שייך גבין אהרן שלא שמש כל שבעת ימי מולדתו. ודורות בנאין דיא מועבא. שרי ענה עליה הכתוב בנמה מן מותו. בא"י לא ביפר וביפר. דברק קמא דנחמיו [ו] לא מפרש ללא תימא שלא עבר כל כך אם לא קיים מצות עשה וי, אלא הכרה עבר כאילו לא כפר, ומ"מ כיפר שפטור מקרבן. ועוד מפרש התם לעון אחר שעולה מפקדת לחייבי עשה שקודם השמיטה, אבל מצות עשה דמטיה שעד אחר שמיטה לא עבר (שלמעלה) [שלעלה] הוא בקום וסומן עד לאחר שמיטה, אינה מפקדת. רב נחמן בר יצחק ב"י. מר אמר חדא ונר אמר חדא ולא פליגי. נתרבה שבעה ונמשח יום אחד. דמתרבה לאו לא סגי ובפרק בתרא דסויות סני, ג' י"ח מרובה נגדים מקרא ולא הוירי כהן אלא מה שערך, דהא אמרינן בפ"ק דמגילה ג, ט' אין כ"ן מהו שמיטה למרובה נגדים אלא פר בהא על כל המצוות.

מסורת הש"ס

(א) זכמים ו. ממות 3; (ב) נמנות טט, א (ג) [נשיל] (ד) [נקדושו ד.ה.], (ה) [ג'ל שמקיים], (ו) [קממן] ט.:

תורה אור השלם

1. וקפך ידו על ראש הקולה וקרה לו לכפר עקלו; ויקרא א ד
2. כי פנש הפשר בהם הוא ואני תחתי לקבם על המזבח לכפר על נפשתיכם כי הדם הוא בנפש לבפר;
3. ואל דם הוא ואין ידו משנת ולקח כבש אחד אשם לתנפה לכפר עקלו ועשרון סלת אחד בלול בשמן למנחה ולג שפון. ויקרא יד כא
4. וכפר הכהן אשר ימשח אתו ואשר ימלא את ידו לבחון תחת אביו ולבש את בגדי הדין בגדי הקדש;
5. ויקרא יט טו לב שבעת ימים ולבשם הכהן תחתי ומביו אשר יבא אל אהל מועד לשרת בקדוש;

שמות טו כט
 6. ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבגיו אחריו למשחה בהם ולמלא בהם את ידם; שמות טו כט
 7. ועשית לאהרן ולבגיו קבה ככל אשר צויתו אהרן שבעת ימים תמולא ידם; שמות טו לה

הגהות הב"ח

(א) גמ' הכתוב בהן מעכב בהן מעכב כ"ל וכן בסמוך;

מוסף רש"י

שירי מצוה. שלא משנה בעיניו ולא עשהו (זכמים ו) שלא סמן (מנחות ג: בתתי). כאילו לא כפר. כאילו לא עשה מצוה לא מעכבת. דכתיב וסמן ונלה, ואפילו הכי כיפר דכפרה נדס הוא (מנחות טט). ולומר אל"ף סט. כיפר (תבחים טט). שאם עשהו למנחה שירי מצוה. שעיירה ולא עשהו מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר. כאילו לא עשהו מצוה מן המנחה. וכפר. כלומר אל"ף סט. כיפר, שאין נ"ך לביא קרבן אחר (סוכה דח).

דבר שאין מעכב בהן לדורות. לקמיה מפרש לה: שירי מצוה. כלומר שלא חש לנקוב אותה מצוה ולא סמן: כאילו לא כיפר. מן המנוחה: וכיפר. (דאין כפרה אלא נדס) כדאמרינן בזכמים (דף יא.) כיפר לגברא דעיקר כפרה נדס אבל לא כיפר כמי (א) (שלא קיים) מצות קונו מן המנוחה: ולא קמי מפרישין. ואל"ף שירי מפרש פסול כראשון יעבוד זה השני כעב מיניה פרישה לא מעכבא (בה) עבודה: ריבוי שבעה. שימש כ"ג שבעה ימים ולפנים כשממנין אותו זכהונה גדולה וריבוי לשון מרבה מרובה נגדים שהוא משמש שמונה וההדיוט נארכשה: משיחה שבעה. [שיטתו שכן המשחה על ראשו וצין ריסי עיניו ו' ימים] רלוסין: **כל הכתוב בהן מעכב** הוא שנאמר (שמות טט) ובגדי נגדים הוא שנאמר (ויקרא ט.) וכל מילוי ידי האמור שם לבישת נגדים הוא שנאמר (שמות טט) ובגדי נגדים הוא שנאמר (ויקרא ט.) וכל מילוי ידי האמור שם לבישת נגדים הוא שנאמר (שמות טט) ובגדי נגדים הוא שנאמר (ויקרא ט.)

סמיכה איבא בנייהו. תימה לי אמאי לא קאמר נמי שירי מעכבא איכה בנייהו דלמאן דלמאן לא קאמר כל הכתוב בהן מעכב מעכב דכתיב (ויקרא ט) ואת הדם יקח אל יסוד המנוחה וכחטאת כתיב (שמות טט) ואת כל הדם תשפוך אל יסוד המנוחה ולמאן דלמאן דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב לא מעכב וי"ל דלכולי עלמאן שירי לא מעכב בהן דלפילו ד' מתנות שחטאת לא מעכב בהן אלא אחת מהן דכתיב (טט) ונתתה על קרנות המנוחה קרנת כתיב וקרא אחת מעכבא בה ומו לא ואפילו למ"ד יש אם למקרא שירי לא מעכב בהן דכתיב שחטאת ואת כל הדם תשפוך ולא כתיב ושפכת כל הדם אל יסוד המנוחה דכתיב שחטאת המתנות ונתת על קרנת א"כ יתקן הכתוב ועשאו שירי מצוה לומר שאין מעכבא והכי אמרינן פרק אהרן מקומן (זכמים ג.) גבי פר כהן משיח ואת כל הדם ישפוך אל יסוד המנוחה נתקו הכתוב ועשאו שירי מצוה ופירש"י מדשינה בחילוק לשונו דבתחילת מתנות כתיב והזה ומן והכא כתיב ישפך ולא כתיב ושפך ואפילו למאן דפליג התם (א) ואית ליה דשירי הפנימיים מעכב היינו מדכתיב זיור"כ (ויקרא טו) וכלה מכפר ודרשינן מיינה אם כלה כפר ואם לא כלה לא כפר וגמרינן פנימיים מהדידי התם דכתיב ז"ש (זכמים ט.) אבל דשירי החיצונים ליכא מאן דפליג מיהו צירושלמי קאמר סמיכה ושירי הדם שאין מעכב לדורות אין מעכבא כהן ומשמע דפליגי נמי אימורים דכתיב צההוא ענינא ואין מעכבין לדורות איכה בנייהו וי"ל דלכולי עלמאן לא מעכבא דהא דאין מעכבין לדורות היינו משום דכתיב (ויקרא ו) והיה החזה לאהרן ולבגיו ודרשינן דכ"פ תמיד נשחט (פסחים טט.) יכול נטמאו אימורים או שאבדו לא יהיו כהנים וכלאין צהוה ושוק תלמוד לומר והיה החזה לאהרן ולבגיו ומ"מ וגבי מולאים נמי כתיב גבי חזה והיה לאהרן ולבגיו ודרוש משום והיה לאהרן ולבגיו מכל מקום:

אמר רב יוסף סמיכה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן סמיכה מעכבא למ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן סמיכה לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא (ד) דתניא (א) וסמך ונרצה וכי סמיכה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר (ב) כי הדם הוא בנפש יכפר ומה ת"ל וסמך ונרצה שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב נחמן בר יצחק אמר תנופה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכב דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא דתניא (ג) לתנופה לכפר וכי תנופה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר כי הדם הוא בנפש יכפר ומה ת"ל לתנופה לכפר שאם עשאה לתנופה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב פפא אמר פרישת שבעה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא אינו מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא מוקדא תני מתקינין (ד) ולא קתני מפרישין רבינא אמר ריבוי שבעה ומשיחה שבעה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא למ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא דתניא (ה) וכפר הכהן אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו מה תלמוד לומר לפי שנאמר (ו) שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבגיו אין לי אלא נתרבה

שבעה ונמשח שבעה נתרבה ונמשח שבעה מניין תלמוד לומר את ידו יב"מ אשכחן ריבוי שבעה לכתחלה מנא לן איבעית אימא מודאיצטרך קרא למעוטה ואיבעית אימא דאמר קרא (ו) ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבגיו אחריו למשחה בהם ולמלא בהם את ידם איתקש משיחה לריבוי ימה ריבוי שבעה אף משיחה שבעה מאי טעמא דמ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא אמר רבי ביסנא אמר קרא (ז) ועשית לאהרן ולבגיו (ז) ככה ככה עיכובא הוא תינה כל מילתא

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מיימי קרא דאשר ימשח אותו לא יענין משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסברא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מייניהו שבעה הוא דהו צדיק וילמד סמוס מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ם משיחה שבעה לכתחילה אלא צדיק וילמד סמוס מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ם משיחה אלא פסח אחת ומשני דלפנימין קרא לנמשחי אלמא סברא הוא להשוות משיחה לריבוי ואם כן אל"ף דלמשחי תרייהו מעיכוזא מ"מ למנוח צעו כל ו':

איתקש משיחה דריבוי. תימה לי לשינוא קמא דמשי דלפנימין קרא למעוטה ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מיימי קרא דאשר ימשח אותו לא יענין משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסברא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מייניהו שבעה הוא דהו צדיק וילמד סמוס מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ם משיחה אלא פסח אחת ומשני דלפנימין קרא לנמשחי אלמא סברא הוא להשוות משיחה לריבוי ואם כן אל"ף דלמשחי תרייהו מעיכוזא מ"מ למנוח צעו כל ו':

קמא דמשי דלפנימין קרא למעוטה ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מיימי קרא דאשר ימשח אותו לא יענין משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסברא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מייניהו שבעה הוא דהו צדיק וילמד סמוס מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ם משיחה אלא פסח אחת ומשני דלפנימין קרא לנמשחי אלמא סברא הוא להשוות משיחה לריבוי ואם כן אל"ף דלמשחי תרייהו מעיכוזא מ"מ למנוח צעו כל ו':

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מיימי קרא דאשר ימשח אותו לא יענין משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסברא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מייניהו שבעה הוא דהו צדיק וילמד סמוס מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ם משיחה אלא פסח אחת ומשני דלפנימין קרא לנמשחי אלמא סברא הוא להשוות משיחה לריבוי ואם כן אל"ף דלמשחי תרייהו מעיכוזא מ"מ למנוח צעו כל ו':

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מיימי קרא דאשר ימשח אותו לא יענין משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסברא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מייניהו שבעה הוא דהו צדיק וילמד סמוס מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ם משיחה אלא פסח אחת ומשני דלפנימין קרא לנמשחי אלמא סברא הוא להשוות משיחה לריבוי ואם כן אל"ף דלמשחי תרייהו מעיכוזא מ"מ למנוח צעו כל ו':

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מיימי קרא דאשר ימשח אותו לא יענין משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסברא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מייניהו שבעה הוא דהו צדיק וילמד סמוס מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ם משיחה אלא פסח אחת ומשני דלפנימין קרא לנמשחי אלמא סברא הוא להשוות משיחה לריבוי ואם כן אל"ף דלמשחי תרייהו מעיכוזא מ"מ למנוח צעו כל ו':

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מיימי קרא דאשר ימשח אותו לא יענין משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסברא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מייניהו שבעה הוא דהו צדיק וילמד סמוס מן המפורש אבל צתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ם משיחה אלא פסח אחת ומשני דלפנימין קרא לנמשחי אלמא סברא הוא להשוות משיחה לריבוי ואם כן אל"ף דלמשחי תרייהו מעיכוזא מ"מ למנוח צעו כל ו':